

**A KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
2008. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSÉNEK
VÉGREHAJTÁSA**

Budapest, 2009. május hó

I. FELADATKÖR, TEVÉKENYSÉG

Intézmény neve: Központi Statisztikai Hivatal

Intézmény törzskönyvi nyilvántartási száma: 302722

Intézmény honlapjának címe: www.ksh.hu

A KSH a Kormány irányítása és a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter felügyelete alatt álló, szakmailag önálló kormányhivatal, amely központi és területi szervezeti egységekből áll.

A KSH feladatait és hatáskörét a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény és az annak végrehajtására kiadott 170/1993. (XII. 3.) Korm. rendelet, illetve a 2008. évi országos statisztikai adatgyűjtési programra vonatkozó kormányrendeletek határozták meg.

A KSH küldetése a magyar társadalom, a gazdaság, a tulajdonviszonyok és a környezet állapotáról, illetve változásairól – átlátható és költséghatékony folyamatok keretében – olyan megbízható statisztikai adatok előállítására, amelyek találkoznak a felhasználók széles körének (a kormányzat, a gazdaság szereplői, az EU és más nemzetközi szervezetek, a kutatók, a tömegtájékoztatás és a széles közvélemény) igényeivel.

A KSH működésének és munkakultúrájának kialakításában a következő alapvető értékekre támaszkodik:

- a statisztikai munkavégzés szakszerűsége, függetlensége, integritása,
- a munkatársak hivatásuk iránti elkötelezettsége és felelősségérzete a tartalom és a minőség iránt,
- az adatszolgáltatók megbecsülése, a partneri viszony tisztelete,
- nyitottság a modernizációs fejlesztések iránt mind a munkatársak, mind az intézményirányítás és a technológiák szintjén.

A KSH 2005-2008. közötti időszakban az alábbi átfogó célok megvalósítását tervezte fejlesztési programjai keretében:

- A Hivatal által ellátott tevékenységek átláthatóságának javítása és intézményi feltételeinek megteremtése.
- A hivatali belső működés hatékonyságának és rugalmasságának javítása annak érdekében, hogy kevesebb rendelkezésre álló erőforrás felhasználásával legyen képes növekvő feladatait ellátni. A KSH a felszabaduló erőforrások egy részét további megújulásra kívánja fordítani. A hatékonyság növelésének eszköze az automatizált információfeldolgozásban, valamint a szabályozott szervezeti működésben rejlő lehetőségek jelenleginél jobb kihasználása a statisztikai termelési folyamatban alkalmazott egységes irányelvek, szabványok, módszerek és eszközök használatával.

- A szakmai munka eredményességének és a kifelé nyújtott szolgáltatások minőségének növelése annak érdekében, hogy a Hivatal megfeleljen a növekvő felhasználói igényeknek.
- A Hivatal elismertségének javítása. A KSH célja, hogy ne csak előállítani legyen képes a statisztikai adatokat, hanem azokat közérthetően, a felhasználók igényeinek megfelelő formában publikálja. Az ügyfeleket, a potenciális felhasználókat és a tágabb közvéleményt lássa el adatai felhasználását segítő információkkal, és sikerüljön meggyőznie őket adatai használatának fontosságáról.
- Az adatszolgáltatókra háruló terhek fokozott figyelemmel kísérése, azok lehetőség szerinti csökkentése.

A KSH-nak 2008-ban az alábbi konkrét célok elérésén keresztül sikerült küldetését és átfogó célkitűzését megvalósítania:

1. statisztikai termelési programjaink (adatgyűjtések és makrostatisztikák előállítása), továbbá tájékoztatási-szolgáltatási feladataink tervszerű és eredményes végrehajtása;
2. a jogi, igazgatási, ellenőrzési, humánpolitikai és gazdálkodási feladatok szakszerű ellátása;
3. az informatikai és műszaki környezet folyamatosságának biztosítása;
4. a munkatársak folyamatos szakmai továbbképzése;
5. külső érdekhordozói kapcsolatok javítása;
6. a folyamatok teljes dokumentáltságának elérése, a statisztikai termékek és folyamatok minőségének mérése, a minőség javítása és dokumentálása;
7. a statisztikai termelési folyamat átfutási idejének és felhasznált erőforrásainak csökkentése;
8. a statisztikai termelési folyamatok integráltságának javítása;
9. a Hivatal 2009-2012 évekre szóló stratégiájának kidolgozása;
10. humán erőforrás menedzsment szervezeti kereteinek kialakítása;
11. a 2011. évi népszámlálás stratégiai megvalósíthatósági tanulmányának elkészítése, kormányhatározat előkészítése;
12. a lakossági összeírások adatgyűjtés-szervezési rendszerének kidolgozása;
13. az ágazati kapcsolatok mérlegén alapuló nemzetiszámla-számítások kialakítása;
14. az elektronikus adatszolgáltatást támogató eszközrendszer hosszú távú fejlesztése.

A KSH szervezeti egységeinek 2008. évi tevékenysége

A KSH 2008-ban 143 adatgyűjtésből és 86 átvett adatállományból készített statisztikai adatokat. Tájékoztatási tevékenysége részeként 28 témában 222 gyorstájékoztatót és további 317 kiadványt jelentetett meg. Az ügyfél-tájékoztatások során több mint 60 ezer írásos, telefonos és személyes megkeresésre válaszolt. A KSH ingyenesen elérhető internetes oldalán 2.723.234 látogató fordult meg, akik összesen 17,2 millió aloldalt töltöttek le. A médiában a KSH adataira hivatkozó, vagy a Hivatallal kapcsolatos publikációk és műsorok száma megközelítette az 5.500-at.

Az egyes szakmai részterületeken a kiemelt (prioritást élvező) feladatok 2008. évi teljesítése az alábbiak szerint alakult:

Szakstatisztikák stratégiai fejlesztései

A statisztikai adatgyűjtések tervezési szabályainak kialakítása során a KSH átfogó célként fogalmazta meg az adatfelvételek egységes szemléletű és korszerű szakmai tervezésének szükségességét. Ennek érdekében az intézmény 2008. évben elkészítette az eljárásrend folyamatára, a felhasználandó dokumentumsémákra és a vonatkozó belső szabályozás tartalmára vonatkozó tervezetet.

A Foglalkozások egységes osztályozási rendszerének (FEOR) átdolgozásával, a foglalkozások tartalmi leírásának felülvizsgálatával, pontosításával, új foglalkozások tartalmi leírásának elkészítésével foglalkozó projekt keretében a KSH a 2008. év folyamán elkészítette a foglalkozások egy részének tartalmi leírásait.

A statisztikai minőség mérésében, dokumentálásában jelentős fejlesztések történtek: a korábbi években megkezdett fejlesztések eredményeképpen a „Termékminőség és mérési rendszere” elnevezésű projekt keretében elkészült a szakstatisztikákra számítandó termékminőség-indikátorokról szóló elnöki előírás, amely kilenc egységes módszerrel számítandó minőségindikátor használatát tette kötelezővé. Emellett összeállításra került a KSH egységes minőségjelentésének sémája (a minőségjelentés foglalja össze a felhasználók számára legfontosabb információkat az egyes szakstatisztikák minőségéről), amelyet a tesztfázisban tíz szakstatisztikai területre töltöttek ki a szakterületek felelősei. A séma véglegesítése után az összes szakstatisztikai területen megkezdődik a kitöltés és fokozatosan a felhasználók számára is elérhetőek lesznek az eredmények.

A statisztikai adatok minőségének mérése mellett 2008-ban a statisztikai adat-előállítási folyamatok minőségének értékelése területén is jelentős előrelépés történt. A folyamatok belső dokumentálása érdekében több részfolyamatra (imputálás, becslés, szezonális kiigazítás, adatvédelem) dokumentációs séma készült, továbbá összeállításra került az adatfelvételek önértékelését segítő kérdőív magyar változata. A kérdőív használata segíti az adatfelvételek felelőseit a statisztikai adat-előállítási folyamat minőségének értékelésében, a fejlesztendő területek azonosításában.

A KSH által használt fogalmak nyilvántartási rendszerének megújítása érdekében elkészült egy informatikai rendszer a fogalmak, osztályozások karbantartására, illetve egy lekérdező alkalmazás, amely a felhasználók számára szerkeszthető formában lehetővé teszi a fogalmak lekérdezését.

A „Szakstatisztikák dokumentációja” elnevezésű projekt a KSH szakstatisztikáinak – külső felhasználók számára történő – tartalmi, módszertani dokumentálását tűzte ki célul. Ennek részeként 2008. évben a 116 szakstatisztika közül 104-re a statisztikusok elkészítették a szakstatisztikai dokumentációt (ez az egyes szakstatisztikák tartalmát, jogi alapját, adatforrását, közzétételi formáját, módszertanát és minőségét tartalmazza). A lektorálási folyamatot követően a véglegesített dokumentumok a meta-adatbázisba betöltésre kerültek.

A KSH 2008. évben elkészítette a társadalmi szolgáltatások statisztikájának fejlesztési stratégiáját. Ennek nyomán, a megvalósítás első lépéseként elindult a társadalmi szolgáltatások indikátor-rendszerének kialakítására vonatkozó projekt, melynek célja egy egységes, hosszú távon alkalmazni kívánt, átfogó és szakstatisztikáinként részletezett indikátor-rendszer kialakítása.

A teljes körű és nagymintás összeírások módszertani fejlesztése stratégiai főirány keretében a KSH kidolgozta a népszámlálás lehetséges módszereinek jogi, informatikai feltételeit, erőforrásigényét és az egyes módszerek alkalmazása esetén előállítható adattartalmat. Ennek alapján a Kormány 2008. október 1-jén a 2011. évi népszámlálásnak a lakosság teljes körű kikérdezésével történő végrehajtásáról döntött. Ezt követően a KSH megkezdte a 2011. évi népszámlálásról szóló törvénytervezet és indokolásának összeállítását.

A nemzeti számlák fejlesztése az „Ágazati Kapcsolatok Mérlegének (ÁKM) integrálása a nemzeti számlákba” projektre koncentrált, amelynek keretében a termelési és felhasználási oldali adatok közti ellentmondások feloldását szolgáló konzisztencia-vizsgálatok elvégzésére került sor. A projekt részeként elkezdődött az új módszertan dokumentációjának kidolgozása is.

Az egységes adatfeldolgozási rendszer (EAR) létrehozásával a KSH célja egy olyan informatikai rendszer kialakítása és bevezetése, amelynek alkalmazásával az adatfeldolgozási feladatokat a statisztikusok közvetlenül, a jelenleg alkalmazott informatikai programozás igénybevétele nélkül végrehajthatják. 2008. évben a kapcsolódó projekt első, felmérési szakasza magában foglalta a feldolgozási folyamatok részletes felmérését, és a rendszerrel kapcsolatos elvárásokat, igényeket tartalmazó követelmény-specifikáció elkészítését. Ezt követte a rendszerlelemzési szakasz, melynek eredményeként elkészült a követelményeknek eleget tevő logikai rendszerterv és egy pilot rendszer. A pilot célja az EAR rendszer használatának bemutatása, annak szemléltetése, hogy a statisztikus felhasználó a feladatait milyen módon, milyen feltételek mellett tudja elvégezni.

2008. évben befejezte munkáját az „adatgyűjtést támogató eszközrendszer rövid távú fejlesztése és kialakítása” elnevezésű projekt. Az annak részeként elkészült elektronikus adatgyűjtési rendszer az adatszolgáltatóktól minimális informatikai

tudást igényel, és alapja egy általánosan használt szoftver, az Excel. A program a kérdőívek többségére egységesen alkalmazható, valamint egyszerűsíti és gyorsítja a kérdőívek KSH-nak történő megküldését. A projekt lezárását követően tanulmány készült az elektronikus adatgyűjtés hosszú távú megoldásához, amely megfogalmazza az új rendszerrel szembeni elvárásokat, leírja az adatgyűjtés folyamatát, bemutatja a jelenlegi rendszereket és hat megoldási lehetőséget sorol fel az elektronikus adatgyűjtés hosszú távú kezelésére. A tanulmány alapján a KSH az elektronikus adatgyűjtés többszörös (on-line, off-line) rendszerének fenntartása, illetve fejlesztése mellett döntött.

„A vonalkódos érkeztetés megvalósítása” elnevezésű projekt feladatai a 2008. év első felében kerültek lezárásra. Annak részeként megtörtént – az adatszolgáltatók által postai úton megküldésre kerülő kérdőívek vonatkozásában – a vonalkódos érkeztetés követelményeinek leírása, a vonalkódolvasó kiválasztása és beszerzése, elkészültek a vonalkóddal megszemélyesített kérdőívek, a vonalkódos érkeztetés programjai és dokumentációja, valamint ajánlás készült a vonalkódos érkeztetéshez a vezetők és az adatgyűjtő munkatársak számára. A nyomdai kapacitások felmérése alapján összeállításra került a vonalkódos érkeztetés kibővítésének terve.

A lakossági adatgyűjtés-szervezési és összeíró-nyilvántartó rendszer fejlesztésére irányuló (ún. LAKOS) projekt célja informatikailag támogatni az adatfelvételek szervezését, illetve az adatgyűjtések eredményességének monitorozását. A projekt részeként 2008. évben elfogadásra került a logikai rendszerterv, illetve a követelményspecifikáció, amelynek alapján elkezdődött az informatikai fejlesztés.

A „Tájékoztatási eszközök fejlesztése gazdasági versenyképesség operatív programból” elnevezésű projekt 2008. február 15-én zárult le. Annak keretei között megvalósításra kerültek a tájékoztatási adatbázis tartalmi és technikai fejlesztései, illetve a KSH akadálymentes oldalakat, kutatószobát és weblogelemző rendszert alakított ki.

A KSH befejezte a „Felhasználói véleménykutatás rendszerének kidolgozása” elnevezésű projektet is. A jelenlegi és potenciális felhasználók elérését, véleményük, igényeik megismerését célul kitűző projekt részeként a KSH az Európai Statisztikai Rendszerbe tartozó statisztikai hivatalok véleménykutatási gyakorlatát áttekintette; a KSH-ban korábban végrehajtott véleménykutatások eredményeit összegyűjtötte és összegezte; a lehetséges felméréseket meghatározta, a prioritásokat definiálta; a keretrendszert kialakította; az új felméréseket megtervezte, végrehajtotta, azok eredményeit összegezte; a keretrendszer szakaszait tesztelte, az eredményeket beépítette a rendszerbe.

2008. évben zárult le a „Területi adatbázisok integrálása a tájékoztatási adatbázisba” elnevezésű projekt, amelynek eredményeként a KSH az internetes alkalmazásokon keresztül könnyen elérhető formában és térítésmentesen tette elérhetővé a területi adatbázisok (T-STAR, BP-STAR és MR-STAR) adatait a széles nyilvánosság számára.

Szervezettel kapcsolatos stratégiai fejlesztések

A „lakossági összeíró-hálózat korszerűsítése” stratégiai főirány célja egy kisebb létszámú, képzetesebb, hatékonyabb, koncentráltabb, korszerű eszközökkel dolgozó összeíró-hálózat kialakítása. A főirányhoz kapcsolódóan 2008. évben elindult a minta-harmonizációs projekt, melynek célja a KSH Debreceni Igazgatóságának kompetenciájába tartozó adatgyűjtések mintáinak harmonizálása oly módon, hogy a lakossági felvételek a mostaninál kevesebb számú településen történjenek.

2008. évben kezdte meg működését a termelésirányítási rendszer kialakítása (TIR) pilot projekt, melynek célja egy olyan informatikai megoldás kialakítása a KSH-ban, amely növeli a statisztikai termelés folyamatainak átláthatóságát és támogatja a munkavégzést. A kiépülő rendszer biztosítja a termelési folyamatok modellezését és a folyamat egyes szakaszaihoz kapcsolódó dokumentációk összegyűjtését, tárolását, dinamikus kezelését. 2008. évben két nagy jelentőségű statisztikai adatgyűjtési körben (a havi integrált gazdaságstatisztika és a munkaerő-felmérés) kezdődött meg a „TIR-pilot” rendszer létrehozása.

A KSH a 2008. év során véglegesítette a humánerőforrás-menedzsment szervezeti kereteit, valamint elfogadta azokat a koncepcionális anyagokat, amelyek megalapozzák a szolgáltatás alapú személyzeti munka beindítását. Ennek alapján a KSH-ban a humánerőforrás-menedzsment három fő pillérét a munkaerő-állomány kialakítására, tudásának fejlesztésére, valamint az elkötelezettségének erősítésére irányuló tevékenységek alkotják.

Év során teljesült egyéb feladatok

Árstatisztika

A saját tulajdonú lakások árindexének – uniós előírásoknak megfelelő – módszertani fejlesztése vonatkozásában jelentős előrelépés történt. Az üzleti szolgáltatások árindexének esetében folytatódott az előző években elkezdett feldolgozási folyamat. Az építőipari termelői árindex számításánál 2008-ban indult meg az építményfajta szerinti tételsúlyok felülvizsgálata.

Életszínvonal- és munkaügy-statisztika

Az életszínvonal-statisztikai felvételek részeként a háztartási költségvetési felvétel havi napló feldolgozása, és a fogyasztási adatok negyedéves átadása a GDP számításhoz határidőre megtörtént. A munkaügyi statisztikák (havi integrált statisztika munkaügyi blokkja, a munkaerő-felmérés és kiegészítő felvételei, az üres álláshely negyedéves állományai, a munkaerőköltség-felvétel, illetve az éves integrált statisztika munkaügyi blokkja) feldolgozása határidőre, magas színvonalon valósult meg. Jelentős előrehaladás volt az üres álláshely-statisztika kiterjesztése a legkisebb vállalkozásokra, a költségek és az adatszolgáltatói terhek változatlanlansága mellett.

A KSH a társadalmi rétegelemzés keretében két próbafelvételt hajtott végre. Az egyik (EHS pilot felvétel) annak tesztelésére irányult, hogy az Eurostat által

javasolt modulrendszer bevezetésének milyen alternatívái vannak, illetve, hogy életképes-e az Európai Háztartási Felvételek rendszerének terve. A másik próbafelvételre a 2009. évi időmérleg-felvétel miatt került sor, mely az összeírás előkészítésének részeként alapvetően a kérdezési struktúrát tesztelte.

Szolgáltatásstatisztika

A statisztikai fejlesztés továbbra is teljes mértékben együtt haladt az információstatisztikai területet szabályozó Regulation (EC) 808/2004. követelményeinek évenkénti változásával. A szállításstatisztika vonatkozásában az új uniós, belvízi áruszállítási statisztikára vonatkozó rendeletnek megfelelően 2008-tól régiós szinten történik a belvízi áruforgalom megfigyelése. Uniós előírás alapján 2008-tól az áruszállítás árunemenkénti osztályozásánál minden egyes szállítás-statisztikai adatgyűjtésnél megtörtént az áttérés az ún. NST 2007 áruosztályozás alkalmazására.

Mezőgazdasági és környezeti statisztika

A 2008. év egyik legfontosabb feladata volt a 2007. év folyamán végrehajtott, többévenként esedékes gazdaságszerkezeti összeírás (GSZÖ 2007) adatfeldolgozási és publikálási feladatainak ellátása. A felvétel előzetes eredményeit a KSH 2008 szeptemberében publikálta. Emellett uniós előírásoknak megfelelően az összeírás anonimizált, gazdaságsoros adatait határidőre megküldte az Eurostat részére.

A szerves- és műtrágya-, valamint az öntözővíz-felhasználás becslésének módszertani kidolgozása vonatkozásában 2008-ban a következő feladatok (szakaszok) kerültek végrehajtásra:

- rendelkezésre álló statisztikai és adminisztratív jellegű adatok elemzése;
- a szükséges adatkörök meghatározása és a kérdőív szerkesztése;
- kismintás próbafelvétel szervezése és végrehajtása.

Elkészült a Belföldi Termékosztályozás mezőgazdasági termékkörét felváltó Mezőgazdasági Termékosztályozás (METO). Az új osztályozási rendszer az adatszolgáltatók terheinek növelése nélkül – a statisztikai termelési folyamat adatelőkészítési, adatfeldolgozási szakaszaiban – biztosítja az ágazati, nemzetgazdasági elszámolások konzisztens feltételeit.

A KSH kidolgozta az energiaszámításokra és a vízszennyezés-kibocsátásra vonatkozó ún. NAMEA típusú számlákat, amelyek a nemzetgazdasági ágazatokhoz rendelik a felhasználási és kibocsátási adatokat. 2008. évben kezdődött el az ásványvagyonszámlák kialakítása. Emellett a KSH a vízstatisztikáról minőségi jelentést készített, illetve a megújuló energiaforrásokra – különös tekintettel a biomasszára – vonatkozó energiastatisztikai adatokat állított elő.

A KSH 2008-ban második alkalommal jelentette meg „A fenntartható fejlődés indikátorai Magyarországon” című kiadványt, amelynek elkészítése során – az

Európai Unió ajánlásaira alapozva – a fenntartható fejlődésre vonatkozó, komplex, közel 20 év folyamatait leíró mutatószámrendszer került első alkalommal kidolgozásra. A kiadvány nagyban hozzájárult – az Országgyűlés által létrehozott – 2008 októberében megalakult Fenntartható Fejlődés Nemzeti Tanácsa (NFFT) munkájához. Az NFFT keretében működő Szakmai Tudományos Bizottságban készülő helyzetfelmérés alapvetően a KSH kiadványának adataira, illetve a KSH által összeállított, több területet átfogó adatbázisra támaszkodott. A Szakmai Tudományos Bizottság igényei alapján a KSH az életminőség vizsgálatára szolgáló reprezentatív összeírást dolgozott ki, illetve hajtott végre. Az összeírás alapján készített mutatók – a jelenlegi helyzet bemutatásán túl – hozzájárulnak a fenntartható fejlődés jövőképeinek kidolgozásához és a szükséges intézkedések felvázolásához. A Szakmai Tudományos Bizottság munkájában a KSH munkatársai mindvégig szakmai segítséget nyújtottak, amelyért az NFFT elnöke kiemelten köszönetet mondott a Hivatalnak.

Vállalkozásstatisztika

A KSH folytatta a gazdaságszerkezet-statisztikai adatok (SBS) és a nemzeti számlák közös adatbázisának kialakítására vonatkozó módszertani fejlesztését. A közös adatbázison alapuló SBS adatok – a kapcsolódó uniós előírásban foglaltak szerint – határidőre megküldésre kerültek az Eurostatnak. Szintén határidőre teljesült a külföldi tulajdonú vállalkozásokra (FATS), illetve az ipari termékekre és szolgáltatásokra (PRODCOM) vonatkozó – Eurostat részére megküldendő – statisztikai adatszolgáltatás. Elkészült a PRODCOM'08-nak teljesen megfelelő új ipari termékosztályozás (ITO'08).

Takarékossági okok miatt a KSH egyszerűsítette az évközi integrált gazdaságstatisztikai megfigyelési rendszert: a korábbi tizenhat kérdőív helyett tíz kérdőívvel történnek az adatgyűjtések, ami elsősorban az adatszolgáltatói terheket mérsékli jelentősen.

Társadalmi szolgáltatások statisztikája

A KSH teljesítette a kormányzati civil kapcsolatok fejlesztését szolgáló intézkedéseket meghatározó kormányhatározatból eredő feladatait: a non-profit szektor költségkímélő, mintavételes eljárással történő megfigyelése céljából átalakította az idevonatkozó statisztikai adatgyűjtési rendszerét.

Az Eurostat közreműködésével megkezdődött a lakossági adatfelvételek oktatási mutatóinak fejlesztése, melynek célja az adatok összehasonlíthatóságának javítása, a minőség fejlesztése.

A kutatás-fejlesztés statisztika területén az 1066/2007. (VIII. 29.) Korm. határozatban előírt feladatokhoz kapcsolódóan módszertani fejlesztésekre került sor (K+F regiszter kialakítása, az állami szervek K+F és innovációs adatgyűjtésében lévő párhuzamosságok megszüntetése).

2008. évben elindult a kulturális kiadások számbavételének korszerűsítésére vonatkozó módszertani fejlesztés, illetve folytatódott az ingatlanforgalmi statisztika korszerűsítése.

Népességstatisztika

A 2011. évi népszámlálásra való felkészülés keretében a KSH a 2008. évben próbafelvételt hajtott végre. Ennek során az alkalmazható adatfelvételi módszerek vizsgálata céljából a minta egy részén önkitöltéses lakossági felvétel végzett, illetve a próbafelvétel, a KSH Címregisztere, valamint a népességnyilvántartás lakcímadatait minőségvizsgálat céljából összekapcsolta. A felvétel eredményeiből külön értékelő tanulmány készült.

A KSH külső adatkérésre több mint 320 település regionális operatív program pályázatához és szegregációs területeinek lehatárolásához készített egyedi leválogatást. E munka során a 2001. évi népszámlálási adatállomány elemi adatainak tisztítása történt meg az érintett településeken.

Szektorszámok statisztikája

2008. évben jelentős előrehaladás történt az 1955-2007. homogén idősorok előállításában, illetve elkészült a non-profit szektor éves számláinak visszavezetése az 1995-2000. évekre. Fontos feladat volt a PPP (Public-Private Partnership) projektek véleményezése, különös tekintettel az M6-os autópálya és az Oktatási és Kulturális Minisztérium felsőoktatási projektekre.

Nemzeti számlák statisztikája

A KSH a GNI-ből eredő kötelezettségeinek megfelelően számos módszertani fejlesztést vezetett be 2008-ban:

- a kis értékű eszközök értékhatárának módosítása,
- ingatlan-befektetési alapok miatti korrekció a pénzügyi vállalatok számláiban,
- kamatmátrix,
- a külfölddel kapcsolatos munkavállalói jövedelem módosítása,
- a külkereskedelmi adatok felülvizsgálata.

Kidolgozásra került az éves és negyedéves külföld számla, valamint a KSH a biztosítók kibocsátás-felosztására vonatkozóan új módszert fejlesztett ki.

A Hivatal jelentős erőfeszítéseket tett a pénzügyi és nem pénzügyi számlák harmonizációja érdekében. Ennek részeként rendszeres szakértői eszmecserére került sor az MNB munkatársaival.

Külkereskedelem-statisztika

A külkereskedelmi termékgazdálkodási statisztika területén a KSH 2008-ban az Intrastat rendszer hatékonysága és a becslések minőségének javítása érdekében

további módszertani fejlesztéseket hajtott végre, valamint az uniós szintű vámkezelések várható bevezetésére tekintettel kibővítette az Extrastat rendszert.

A szolgáltatás-külkereskedelem statisztika területén:

- a KSH elnöki előírásban szereplő minőségi indikátorok figyelembevételével meghatározásra kerültek a vonatkozó minőségmutatók,
- a KSH az MNB-vel együttműködve kidolgozta a szállítmányozási díjkorrekció módszertanát, valamint közreműködött a speciális célú vállalatok (SCV) elszámolási módszerének egyeztetésében, illetve az ehhez kapcsolódó regiszter összeállításában.

Társadalmi haladás mutatószámrendszere

Az OECD által lefektetett alapelvek mentén a Magyar Köztársaság Kormánya a 2212/2007. (XI. 14.) Korm. határozatban a KSH-t bízta meg a társadalmi haladás mérésére alkalmas komplex mutatószámrendszer kialakításával. A feladat jelentősége miatt e mérőrendszernek széles társadalmi és szakmai egyetértésen kell nyugodnia, ezért a KSH a kezdetektől együttműködött a Magyar Tudományos Akadémiával (továbbiakban: MTA), s a legfontosabb hazai szakmai szervezetekkel a mutatók kiválasztásában, a fogalmi és célrendszer meghatározásában. Ezen együttműködés eredménye az a rendszer, melyben a Hivatal összegyűjtötte mindazokat a statisztikai mutatószámokat, amelyek – álláspontja szerint – olyan folyamatokat írnak le, melyek számottevő befolyással vannak a társadalmi változásokra.

A mutatószámrendszer első nyilvános bemutatására a KSH külön konferenciát szervezett, melyre ellátogatott az OECD képviselője is, aki méltatta a bemutatott mérőrendszert. A KSH a kialakított mutatószámrendszert saját honlapján publikálta, ahol lehetőséget teremt, hogy ahhoz kapcsolódóan az oldalra látogatók észrevételeket tehessenek. A társadalmi párbeszéd fontossága miatt a KSH és az MTA között megállapodás született arra vonatkozóan, hogy az MTA tudományos és társadalmi kapcsolatait, illetve szakmai tekintélyét latba vetve a lehető legszélesebb körben ismertesse meg a társadalmi haladás mutatószámrendszerét. A széles körű egyeztetési folyamat során beérkező észrevételeknek, javaslatoknak megfelelően kerül majd sor a mutatószámrendszer továbbfejlesztésére.

II. ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA

A KSH költségvetési törvényben jóváhagyott eredeti kiadási előirányzata 10.419,4 M Ft, ebből a személyi juttatások 6.103,6 M Ft-ot, a munkaadókat terhelő járulékok 1.870,7 M Ft-ot, a dologi kiadások 2.119,8 M Ft-ot, az egyéb működési célú támogatások, kiadások 27,6 M Ft-ot, az intézményi beruházási kiadások 242,2 M Ft-ot, az intézményi felújítási kiadások 26,8 M Ft-ot, a kölcsönök 28,7 M Ft-ot tettek ki.

Az intézmény eredeti bevételi előirányzata 592,4 M Ft, támogatási előirányzata 9.827,0 M Ft volt.

Az évközi módosítások során az előirányzatok az alábbiak szerint alakultak:

millió forintban, egy tizedessel

Előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
2007. évi CLXIX. törvény szerinti előirányzat	10.419,4	592,4	9 827,0	6.103,6
Módosítások jogcímenként				
– a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló törvény 5. §-a alapján a 2008. évi teljesítményösztönzési és -értékelési rendszer miatti kifizetésekkel kapcsolatos előirányzat-módosítás	425,6	0,0	425,6	322,4
– a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló törvény 5. §-a alapján összkormányzati projektek miatti előirányzat-módosítás	2,6	0,0	2,6	2,0
– 8/2005. (II. 8.) PM rend. alapján támogatás a prémiumévek programban résztvevő és a különleges foglalkoztatási állományba tartozók kiadásaira	96,7	0,0	96,7	72,9
– 209/2004. (VII. 9.) Korm. rend. alapján támogatás az Európai Unió intézményeiben foglalkoztatott nemzeti szakértők meghatározott kiadásaira	8,1	0,0	8,1	6,5
– 2016/2008. (II. 21.) Korm. határozat alapján a 2007. év után járó, 2008 januárjában esedékes tizenharmadik havi illetmény fedezetének biztosítása	226,8	0,0	226,8	171,8
– 2062/2008. (V. 16.) Korm. határozat alapján a 2008. évi illetményemelés és egyéb jogszabály alapján járó személyi célú kifizetések finanszírozásával kapcsolatos előirányzat-módosítás	261,5	0,0	261,5	199,2
– 2103/2008. (VIII. 5.) Korm. határozat alapján az előrehozott nyugdíj kiadásával kapcsolatos előirányzat-módosítás	109,3	0,0	109,3	82,8
– 1040/2008. (VI. 19.), 2153/2008. (XI. 5.) és 1071/2008. (XI. 19.) Korm. határozatok alapján a 2008. évi eseti kereset-kiegészítésekkel kapcsolatos előirányzat-módosítások	64,1	0,0	64,1	48,6
– 2175/2008. (XII. 17.) Korm. határozat alapján végrehajtott előirányzat-módosítás	50,0	0,0	50,0	0,0
– MEH-től a közigazgatási továbbképzésre, valamint adatfelvételre átvett támogatás	1,8	0,0	1,8	1,4
– SzMM-től az OSAP 1775 számú adatgyűjtés, valamint konferenciarendezés kiadásaira átvett támogatás	6,5	0,0	6,5	4,1
– Népszámlálás miatti előirányzat-átcsoportosítás	179,3	0,0	179,3	127,1

– Életünk fordulópontjai panelfelvétel miatti előirányzat-átcsoportosítás	54,0	0,0	54,0	38,4
– Nemzetközi tagdíjak miatti előirányzat-átcsoportosítás	0,3	0,0	0,3	0,0
– Fejezet intézményei közötti előirányzat-átcsoportosítás	-16,3	0,0	-16,3	-6,8
– Működési többletbevétel (belföldi és nemzetközi pályázatokból, statisztikai tevékenységből) miatti előirányzat-módosítás	311,9	311,9	0,0	0,0
– Előző évi működési célú előirányzat-maradvány átvétele miatti előirányzat-módosítás (tanácsi utak utazási költségeinek megtérítése)	3,5	3,5	0,0	0,0
– Felhalmozási többletbevételek (ingatlan és járművek értékesítése)	27,3	27,3	0,0	0,0
– KSH dolgozóinak nyújtott lakáskölcsönök visszatérülése miatti előirányzat-módosítás	7,3	7,3	0,0	0,0
– Kiemelt előirányzatok közötti intézményi átcsoportosítás	0,0	0,0	0,0	-54,3
– Előző évi előirányzat-maradvány igénybevétele	523,4	523,4	0,0	0,0
2008. évi módosított előirányzat	12.763,1	1.465,8	11.297,3	7.119,7

A fenti módosítások végrehajtásával a kiadási előirányzat 12.763,1 M Ft-ra, a bevételi előirányzat 1.465,8 M Ft-ra, a támogatási előirányzat 11.297,3 M Ft-ra módosult.

A KSH 2008. évi teljesítési adatai a 2007. évi teljesítési és a 2008. évi előirányzati adatokhoz képest az alábbiak szerint alakultak:

Előirányzatok teljesítésének levezetése	2007. évi tény	2008. évi eredeti előirányzat	2008. évi módosított előirányzat	2008. évi tény	4/1	4/3
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	millió forintban, egy tizedessel				% -ban	
Kiadás	12.228,4	10.419,4	12.763,1	11.567,7	94,6	90,6
ebből: személyi juttatás	6.588,1	6.103,6	7.119,7	6.713,6	101,9	94,3
központi beruházás	–	–	–	–	–	–
Folyó bevétel	879,6	592,4	942,4	799,8	90,9	84,9
Támogatás	10.601,5	9.827,0	11.297,3	11.297,3	106,6	100,0
Előirányzat-maradvány	1.270,7	–	523,4	523,4	41,2	100,0
Létszám (fő)	**1.323	*1.450	1.450	**1.292	97,7	89,1

*eredeti, elemi költségvetésben engedélyezett létszám

**tény, éves átlagos statisztikai állományi létszám

A kifizetett személyi juttatások az előző évi 6.588,1 M Ft-hoz képest 1,9%-kal növekedtek. Ezen belül a rendszeres személyi juttatások 1,7%-kal, a nem rendszeres személyi juttatások 22,0%-kal növekedtek, míg a külső személyi juttatások 24,4%-kal csökkentek.

A nem rendszeres személyi juttatások jelentős mértékű növekedését a következő tényezők magyarázzák:

- az előrehozott nyugdíjazások miatt 45,1 M Ft végkielégítés kifizetésére került sor;
- év közben – kormányzati döntés alapján – a munkatársak két alkalommal eseti kereset-kiegészítésben részesültek, mely 45,4 M Ft kiadást jelentett;
- a 2008. évben a teljesítményértékelés alapján kifizetett jutalom összege meghaladta a 2007. évben kifizetett jutalom összegét.

A külső személyi juttatásoknál a teljesítési adatok előző évhez viszonyított csökkenését az okozza, hogy 2007. évben két olyan, többévenként esedékes, jelentős volumenű összeírásra került sor (gazdaságszerkezeti összeírás, gyümölcsös ültetvények összeírása), amelyek 2008. évben már nem eredményeztek összeírói kifizetéseket.

A KSH költségvetési engedélyezett létszámkerete (1.450 fő) a 2008. év során nem változott. A szigorú takarékosági intézkedések (tartósan távollévő munkatársak több mint 70%-a esetében a KSH nem alkalmazott külső helyettest; a költségvetési engedélyezett létszámkeret 2010. január 1-jétől esedékes 55 fős csökkentése miatt a megüresedő álláshelyek betöltése csak részben került engedélyezésre) következtében a 2008. évi átlagos statisztikai állományi létszám a 2007. évi 1.323 főről 1.292 főre csökkent.

Az intézmény munkatársainak 2008. évi átlagilletménye alapvetően a 2008. évi illetményemelés hatására – az előző évhez képest – 4,2%-kal, 264.834,- Ft-ra növekedett.

A dologi kiadások 2008. évi teljesítésének (2.450,1 M Ft) előző évhez viszonyított csökkenése (-509,7 M Ft) a következő fő okokkal magyarázható:

- 2007. évben a nemzetközileg harmonizált ármegfigyelési rendszer kifejlesztése egyszeri jelentős összegű kiadást eredményezett;
- takarékosági okok miatt az Andor utcai irodaépületben a 2007. év során két ütemben bérlemények kerültek megszüntetésre, amelynek 2008. évi „szintrehozása” következtében a 2008. évi bérleti díjak 30,0 M Ft-tal kevesebbet tettek ki;
- a KSH a takarékosági intézkedések részeként 2008. évben több gépjárművét is értékesítette, amelynek köszönhetően az azokkal összefüggő kiadások mintegy 8,0 M Ft-tal csökkentek;
- az intézmény részére előírt maradványképzési kötelezettség 2006. évben 1.256,8 M Ft, míg 2007. évben 500,0 M Ft volt. Ennek következtében a 2006. évről 2007. évre áthúzódó dologi kiadások 818,3 M Ft-ot, míg a 2007. évről 2008. évre átütemezett kiadások 331,5 M Ft-ot tettek ki.

A dologi kiadások 2008. évi teljesítésének előző évhez viszonyított csökkenése tehát alapvetően a kifizetések 2006. és 2007. év, illetve 2007. és 2008. év közötti átütemezésére vezethető vissza.

A pénzeszköz-átadások 2008. évi összege 19,8 M Ft-tal, 48,5%-kal alacsonyabb az előző évinél. A jelentős mértékű megtakarítás arra vezethető vissza, hogy a KSH felülvizsgálta a Statisztika Petőfi Sport Clubbal évek óta változatlan formában aláírásra kerülő megállapodását, és annak eredményeként 16,9 M Ft-tal (48,4%-kal) csökkentette az egyesületen keresztül nyújtott sportolási és szabadidős támogatást.

A 2008. évben teljesített felhalmozási kiadások összege 411,2 M Ft-ot tett ki. A 2007. évi kiadáshoz (762,4 M Ft) viszonyított 46,1%-os mértékű csökkenés okai az alábbiak:

- a 2008. évi költségvetés tervezésekor a támogatáscsökkenés egy része (277,1 M Ft) ezen a jogcímen került érvényesítésre, amelynek következtében a KSH-ban 2008-ban – az előző évhez képest – kevesebb fejlesztés valósult meg, illetve az eszközbeszerzések egy részét el kellett halasztani;
- a már fentiekben említett csökkenő mértékű maradványképzési kötelezettség miatt az előző évről áthúzódó felhalmozási kifizetések összege 2007. évben 281,8 M Ft-ot, míg 2008. évben 191,9 M Ft-ot tett ki.

A KSH a 2008. évi felhalmozási kiadásokat főként számítástechnikai, informatikai eszközök és szoftverek vásárlására, fejlesztésére fordította, illetve a halaszthatatlan felújításokat hajtotta végre.

Az intézményi vagyon összetételében lényeges változás nem történt, de az alaptevékenység ellátása miatt szükséges beruházások évek óta tartó csökkenésének egyik fő következménye, hogy a KSH-ban a gépek, berendezések, felszerelések minőségi mutatói (használhatósági fok, 0-ra leírt eszközök aránya) folyamatosan romlanak. 2008. december 31-én a KSH vagyonkezelésébe tartozó, 10,8 milliárd Ft bruttó értéket képviselő intézményi vagyon elhasználódottsági foka – a 2007. évi 67,3%-ról – 68,8%-ra, a 0-ra leírt eszközök aránya – az előző évi 47,1%-ról – 56,1%-ra nőtt.

A 2008. évben realizált bevételek összege 799,8 M Ft-ot tett ki, amely az előző évhez (879,6) viszonyítva 79,8 M Ft-os (9,1%-os) csökkenést jelent. Ennek legfőbb oka, hogy a KSH három jelentős kiadási főösszegű, az Eurostat által finanszírozott programjához („átmeneti támogatás 2005”, a „gazdaságszerkezeti összeírás 2007” és a „változó életkörülmények adatfelvétel 2008”) 2007. évben kapott előleget.

Az intézmény kis összegű követeléseiből 1,7 M Ft leírásra került, tekintettel arra, hogy a beszédés végrehajtásával kapcsolatos költségek meghaladták volna a követelés alapján várhatóan behajtható összeget, illetve az adós a megadott címen nem volt fellelhető, és felkutatása nem járt eredménnyel.

A KSH vevőköveteléseinek állománya az előző évhez viszonyítva 10,9 M Ft-tal, 21,1%-kal csökkent. A KSH a lejárt esedékességű követelések beszedése érdekében felszólító levelet, illetve a 2008. szeptember 30-i és december 31-i állapotnak megfelelően egyenlegközlő levelet küldött, valamint a bírósági végzések kibocsátása érdekében jogi lépéseket tett.

Az intézmény a vevőkövetelések év végi értékelése során 9,1 M Ft értékvesztést számolt el, a fennmaradó 40,6 M Ft vevőkövetelés lejárat szerinti összetétele a következő:

2005. évben lejárt	0,8 M Ft
2006. évben lejárt	0,6 M Ft
2007. évben lejárt	8,5 M Ft
2008. évben lejárt	30,7 M Ft

A költségvetési szerv 2007. évi előirányzat-maradványát (523,4 M Ft) az irányító szerv – a Pénzügyminisztérium 5.435/59/2008. számú levele alapján – 2008. október 6-án jóváhagyta. Az előirányzat-maradvány összege a kapcsolódó kötelezettségvállalási dokumentumokban foglalt feladatokra teljes körűen felhasználásra került a 2008. év folyamán.

Az intézménynél a 2008. évben 1.052,8 M Ft kötelezettségvállalással terhelt maradvány keletkezett, amelynek okai az alábbiak:

- az egységes adatfeldolgozó rendszerrel összefüggésben aláírt szerződésben rögzített határidőket módosítani kellett, amelynek következtében csökkent a 2008. évre tervezett kiadások összege. Az iratkezelő szoftver központosított közbeszerzése áthúzódott a 2009. évre;
- a KSH-nak év végén – alapvetően a tárgyévi kiadások átütemezésével – már azt megelőzően döntést kellett hoznia a 301/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletben előírt jutalom-kifizetésekről, mielőtt ismertté vált volna számára, hogy ahhoz kapcsolódóan részesül-e támogatásban a központi költségvetés céltartalékából. Az erre a célra 2008. december 15-én a KSH előirányzat-felhasználási keretszámláján jóváírt 425,6 M Ft egyszeri támogatási többletet az intézmény 2008. évben már nem tudta felhasználni;
- a korábbi években a KSH fejezetnek, és ennek következtében a KSH kormányhivatalnak jelentős mértékű maradványképzési kötelezettség került előírásra. Emiatt az egyébként tárgyévben esedékes szállítói számlák egy részének kifizetését át kellett ütemezni a következő évre. 2008. évben a maradványképzési kötelezettség megszüntetésre került, azonban a szállítói számlák tárgyévre történő "visszaütemezése" teljes körűen csak 2009. évben zárul le.

III. EGYÉB

A KSH az alapító okiratban és a Szervezeti és Működési Szabályzatban foglaltakkal összhangban vállalkozási tevékenységet nem folytatott.

A KSH alapítói/vagyonkezelői felügyelete alá nem tartoztak sem alapítványok, sem közalapítványok, sem közhasznú társaságok, sem gazdasági társaságok.

2008. évben a költségvetésből kiszervezett tevékenység nem volt.

2008. évben lakásépítési támogatásban 22 fő részesült, akik számára 27,6 M Ft kölcsönt folyósítottak, mely 5,4 M Ft-tal (24,3%-kal) magasabb a 2007. évinél, de a 2006. évi mértéket még így sem éri el. A folyósított kölcsönből a legalacsonyabb összeg 1,0 M Ft, a legmagasabb 1,5 M Ft volt. A kölcsönök törlesztése általában 10 év visszafizetési határidővel történik.

2008. évben a KSH Lakásépítési Alap számlájára 32,4 M Ft tért vissza, mely a 2007. évi összegnél 0,1 M Ft-tal (0,3%-kal) alacsonyabb. A lakásépítési kölcsön számla egyenlege 2008. december 31-én 37,0 M Ft volt, mely 14,0 M Ft-tal (60,9%-kal) magasabb a 2007. évinél.

A Magyar Államkincstárral a KSH kapcsolata jó. A Kincstár információs rendszere folyamatosan javul. Ez hozzájárul a finanszírozásnál, az előirányzat-gazdálkodásnál, illetve a számlák kifizetésénél felmerült problémák megoldásához.

A KSH a pénzforgalmát a Kincstári Egységes Számlán bonyolította le.

dr. Pukli Péter

Központi Statisztikai Hivatal

elnök

Melléklet